

Roll No.

Total Pages : 8

14203/NK**S-11/2111****MANAGEMENT OF BANKING OPERATIONS**

Paper–BVC–303

Semester–III

Time Allowed : 3 Hours] [Maximum Marks : 80

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 12 marks each and the entire Section C consisting of 8 short answer type questions carrying 4 marks each.

SECTION—A

1. Explain the function of Indian Banks. 12

14203/NK/762/W/310

[P. T. O.]

2. Elaborate in detail need and importance of relationship between Banker and Customer. 12
3. Explain in brief about the rights and duties of Banks working in India. 12
4. Discuss in detail about the opening and closing of Current bank account. Also enlighten the KYC norms introduced by Government. 12

SECTION—B

5. Explain the Bank account of Minor and legal provisions regarding the guardianship of a minor. 12
6. Account provision related to : 12
 - (a) Lunatic.
 - (b) Administrator.
 - (c) Joint Stock Companies.

14203/NK/762/W/310 2

7. Discuss in detail about the Merchant banking service rendered by the Commercial banks in India. 12

8. Brief Banking Ombudsman and scope of the complaints which may be considered by a Banking Ombudsman. 12

SECTION—C

9. Explain any **eight** of the following briefly : $8 \times 4 = 32$

- (i) Banker as a Trustee.
- (ii) Garnishee order in Banking.
- (iii) What do you understand by Insurance of Bank Deposit.
- (iv) Nomination facility.
- (v) Difference between Demand Deposit and Term Deposit.

(vi) Leasing services by Banks.

(vii) Elaborate “RBI is act as custodian”.

(viii) Discuss the Either (Or) Survivor bank account.

(ix) Legal provisions regarding the Guardianship of a Minor.

(x) Brief in banking terms :

(a) Lunatic

(b) Illiterate Person.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 8 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12
2. ਬੈਂਕਰ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12
3. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12
4. ਚਲੰਤ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ KYC ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉ। 12

ਭਾਗ—B

5. ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਅਤੇ ਇਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12
6. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਾਉ:
 - (a) ਪਾਗਲ
 - (b) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ
 - (c) ਸਯੁੱਕਤ ਸਟਾਕ ਕੰਪਨੀਆਂ। 12
7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਪਾਰੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12
8. ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੋਕ ਪਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ-ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੋਕਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। 12

ਭਾਗ—C

9. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ 8 ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ: $8 \times 4 = 32$

- (i) ਇੱਕ ਟਰਸਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕਰ।
- (ii) ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਰਕੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ।
- (iii) ਬੈਂਕ ਜਮਾਂ ਰਕਮ ਦੇ ਬੀਮੇ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- (iv) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਸਹੂਤਲ।
- (v) ਮੰਗ ਜਮਾਂ ਰਕਮ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਜਮਾਂ-ਰਕਮ।
- (vi) ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ।
- (vii) “ਆਰਬੀਆਈ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।” ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- (viii) ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਜਾਂ) ਬੱਚਿਆਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ
(Either (Or) Survivor) ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ।

(ix) ਇੱਕ ਨਾ-ਬਾਲਗ ਦੀ ਸ਼ੁਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾਵਾਂ।

(x) ਬੈਂਕਿੰਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਲਿਖੋ:

- (a) ਪਾਗਲ ਅਤੇ
- (b) ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ।